

Harjumaal sotsiaaldemokraatide seisukohad

Kaheksa kõige tähtsamat põhimõtet

- 1) **Harjumaal ei tohi olla ääremaastumist.** Kõikjal peab olema ühtviisi tagatud kodulähedane kooliharidus, ühistransport, sotsiaalkaitse, teedevõrk ja päästeenistuse abi.
- 2) **Väärtustame haridust ja hoiame pärandkultuuri.** Haridus- ja kultuuritöötajate palgad peavad olema motiveerivad ning pärandkultuuriobjektid hoitud ja korras. Tasuta kõrgharidus olgu kättesaadav kõigile soovijatele.
- 3) **Soodustame ettevõtlust, mis loob tarku töökohti.** Harjumaal vajab ekspordisuutlikkusega ettevõtteid, mis keskenduvad väärtusahela tulusamale osale, mitte pelgalt allhangetele.
- 4) **Toetame energiasäästu ja taastuvenergeetikat, et rohepöördest võidaksid nii inimesed kui loodus.** Edendame Harjumaal elamute soojustamist, samuti päikese- ja tuuleparkide ning merekütte rajamist, et suurendada meie energiajulgeolekut ja vähendada kulusid.
- 5) **Hoiame inimeste väarikust.** Parim sotsiaalkaitse on kvaliteetsed heapalgised töökohad. Tervishoiu- ja sotsiaalsüsteem ei tohi jätta hädasolijat üksi. Suurendame tervishoiu rahastamist, perede toetusi ning pensione.
- 6) **Seisame konkurentsivõimelise põllumajanduse ja toidujulgeoleku eest.** Taastame põllumajanduse turgutamiseks mõeldud lisamaksed Euroopa Liidu otsetoetustele maksimaalses ulatuses, et tagada meie põllumeeste konkurentsivõime ning tarbijatele kvaliteetse ja kodumaise toidu kättesaadavus.
- 7) **Arendame edasi elanikkonnakaitset.** Peame oluliseks pommivarjendite rajamist ning hädasureenide paigaldamist Harjumaal suurematesse asumitesse. Hädasureenideks ja kriisideks valmistumiseks on vaja koostada ajakohased riskianalüüsid ning selged tegevusplaanid.
- 8) **Toetame õiglast maksusüsteemi.** Tulumaks olgu astmeline: kes teenib rohkem, see panustab rohkem ka maksudena. Vastutasuks saame turvalisema ühiskonna, kus kedagi ei jäeta hätta.

Valdkondlikud seisukohad

Haridus

- Seisame ääremaastumiseta Harjumaa eest, kus kogu maakonnas on sarnaselt Tallinna lähivaldadele tagatud kodulähedane ja mitmekesine tasuta alus- ja põhiharidus ning kättesaadav kesk- ja kutseharidus.
- Harjumaa haridus-, huviharidus- ja noorsootöösutuste töötajate palgad peavad olema motiveerivad ning tagama valdkondade jätkusuutlikkuse.
- Soodustame täiendõpet ja elukestvat õpet kogu elukaare jooksul.
- Peame oluliseks tasuta eesti keele õppe tagamist Euroopa Liidu liikmesriikidest või kolmandatest riikidest pärit harjumaalastele, kes seda vajavad.
- Kvaliteedi ja võrdsete võimaluste tagamiseks suurendame kõrghariduse rahastamist. Kõrgharidus ei tohi muutuda tasuliseks. Innustame Eesti kõrgharidussüsteemi suuremat koostööd tööandjatega, et õpetatavad erialad oleksid heas kooskõlas meie ühiskonna vajadustega.
- Vene õppekeelega koolides tuleb oluliselt parandada eesti keele õppe tulemuslikkust, rakendades vajadusel lisaks kohustuslikele õppeainetele ka valikkursusi ja täiendavat õpet.
- Huviharidus peab olema paindlikum ja kättesaadavam. Taastame huvihariduse ja huvitegevuse täiendava toetuse omavalitsustele. Suurendame huvihariduse alast koostööd linnade ja valdade vahel, et lastel oleks suurem valikuvabadus.

Kultuur

- Kaitseme ja väärtustame Harjumaa pärandkultuuri (muinsuskaitseelised ehitised; poollooduslikud rohumaad; traditsioonilised eluviisid; rahvaluule, -muusika ja -tantsud jm), tagades piisava rahastuse pärandkultuuriobjektide korrashoiuks ja kultuurisündmuste korraldamiseks ning kultuuritöötajate väärrika ja motiveeriva palga. Kohaliku tasandi kultuuritöötajate palga aluseks tuleb võtta riigi kultuuritöötajate tasu kohta sõlmitud palgakokkulepe Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsiooniga TALO.
- Toetame olemasolevate kultuurikeskuste kui kogukonna südame ja kultuuripakkuja säilimist ning samalaadsete keskuste loomist uusasulatesse, kus need veel puuduvad.
- Peame oluliseks raamatukogude võrgustiku säilimist ning võimaluste suurendamist uute väljaannete soetamiseks. Hajaasustusega piirkondades toetame raamatukogubusside või konteinerraamatukogude kasutamist.
- Harjumaal asuvad muuseumid on maakonna visiitkaartideks, seega tuleb neid hoida külgetõmbavatena nii kohalikele elanikele kui turistidele. Lisaks püsinäitustele tuleb muuseumide toetada uute näituste loomisel ning teadustöö tegemisel, sealhulgas pärandkultuuriobjektide inventeerimisel.

Ettevõtlus

- Edendame ettevõtluseks vajalikku taristut ning toetame ennekõike neid Eesti kapitalil põhinevaid ettevõtteid, kes loovad Harjumaale tarku ja ekspordile suunatud töökohti.
- Toetame haritud tööjõu tulekut Harjumaale. Välispäritolu tööjõule tuleb pakkuda vajalikku eesti keele õpet ning ühiskonnaelu teavet levinumates võõrkeeltes, et aidata neil kergemini kohaneda. Toetame vabatahtlike tugiisikute süsteemi loomist, mille raames kohalikud suhtlevad sisserändajatega, tutvustades piirkonda ja Eesti kultuuri ning kombeid.
- Peame oluliseks suurendada ettevõtjate teadlikkust erinevatest ettevõtlust toetavatest meetmetest ning rahastamisvõimalustest nii Euroopa Liidu kui riigi tasandil.
- Toetame tihedamat koostööd maakonna ettevõtjate ja haridusasutuste ning kohalike omavalitsuste vahel, et tagada kohalike ettevõtete parem konkurentsivõime.

Taristu ja transport

- Harjumaa teedevõrk peab olema kogu maakonnas heal tasemel. Maanteeametile kuuluvad bussipeatused tuleb korda teha ning jalakäijate teeületused ohutuks muuta.
- Edendame vajaduspõhist ühistransporti, mis soosib uute elanike kolimist ka pealinnast kaugemale. Selleks, et suurendada ühistranspordi kasutamist, tuleb luua rohkem omavalitsuste vahelisi otseliine lisaks maakonnakeskust läbivatele bussiliinidele.
- Selleks, et suurendada ohutust ning viia kaubarongliiklus Tallinnast välja, toetame Tallinna ringraudtee rajamist vastavalt Harju maakonnaplaneeringus sätestatud koridorile.
- Soodustame Harjumaa valdade -ja linnadevaheliste valgustatud kergliiklusteede rajamist, et maakonna piires saaks liigelda mugavalt ja ohutult ka ilma autota.
- Teede- ja ühistranspordivõrgu planeerimisel tuleb senisest enam kaasata kohalikke elanikke, arvestades nende muutuvate vajadustega.
- Sõjapõgenike kriis on toonud välja puudused eluasemete kättesaadavuses. Valitsus peab võtma kasutusele lahendused, mis lisaks sõjapõgenike eluasemeprobleemidele parandavad eluasemete kättesaadavust kõigile Eesti inimestele. Peame oluliseks riiklike üürimajade programmi kiiret taaskäivitamist.
- Pika rannajoonega Harjumaa vajab senisest enam väikesadamaid, et edendada Eesti merekultuuri, turismi ja kalandust. Toetame väikesadamate ehitamist riigi ja Euroopa Liidu toel ning koostöös erasektoriga.
- Toetame püsiva elanikkonnaga väikesaarte liitmist ühisesse elektrivõrku ja aastaringse püsiühenduse tagamist ja loomist.

Energiasääst ja -julgeolek

- Toetame Harjumaa kortermajade ja eramute soojustamist riiklike ja Euroopa Liidu toetuste ning renoveerimislaenude abil, pakkudes kohalikul tasandil abi toetustaotluste vormistamisel.

- Loo me programmi nii väike- kui korterelamute küttesüsteemide renoveerimiseks, et soodustada kohalikule küttele üleminekut.
- Edendame Harjumaal taastuenergeetikat, toetades päikese- ja tuuleparkide ning merekütte rajamist ja laiendades selleks vajadusel riigimaade kasutamist.
- Selleks, et säästa energiat ning suurendada ohutust, tuleb kogu Harjumaal asendada senine tänavavalgustus LED-valgustitel põhinevate süsteemidega.
- Toetame elektri- ja gaasiautode laialdasemat kasutuselevõttu läbi ostutoetuste ja maksusoodustuste.

Sotsiaalkaitse ja tervishoid

- Parim sotsiaalkaitse on kvaliteetsed töökohad, mis motiveerivad töötajat ning aitavad luua lisandväärtust. Töökaotuse tõttu makstavad sotsiaaltoetused peavad tagama inimeste hakkamasaamise ja väärkuse ning sotsiaalsüsteem toetama kiiret ja sujuvat tööturule naasmist.
- Selleks, et tagada eakate väärkuse, tõstame pensione ja tagame abivajajatele hooldekodukoha.
- Rajame seenioride teenusmajad, toetame eakate ühendusi ja klubisid. Käivitame hõbemajanduse programme, millega toetame eakaid osutama jõukohaseid teenuseid teistele eakatele ja tagame neile eneseteostuse ning rõõmu ühiskonnaelus osalemisest.
- Vähendame ravijärgkordi läbi tervishoiu lisarahastamise. Parandame vaimse tervise abi kättesaadavust. Suurendame hambaravihüvitist kõigile Eesti elanikele.
- Perede emotsionaalse ja rahalise toimetuleku suurendamiseks parandame kohalike omavalitsuste töötajate suhtlust ja koostööd peredega.

Põllumajandus ja keskkond

- Taastame põllumajanduse turgutamiseks maksimaalses ulatuses lisamaksed Euroopa Liidu otsetoetustele.
- Kaitseme Harjumaal viljakate muldadega alasid. Uuselamurajoonide rajamisel tuleb eelistada põllumajanduseks vähesobivaid ja keskkonnakaitsele vähelulisi piirkondi.
- Toetame Harjumaal põllumeeste tihedamat koostööd ning selleks vastavate ühistute teket, et tõsta põllumajandustootjate konkurentsivõimet ja suurendada ekspordivõimalusi.
- Laiendame toetusi mesinikele, et suurendada bioloogilist mitmekesisust. Mesindust tuleb enam populariseerida ka tiheasustatud piirkondades.
- Seisame looduskaitsealade kaitse ning rohekoridoride loomise ja säilitamise eest. Tiheasustatud piirkondades peavad olema kvaliteetsed puhke- ja rohealad.
- Toetame tegevusi, mis vähendavad toiduraiskamist ning suurendavad kogukondade sidusust, sealhulgas Otse Tootjalt Tarbijale algatused ja toiduringluskapid.

Turvalisus

- Vaenu õhutamise ning inimeste diskrimineerimine tema rahvuse, rassi, nahavärvuse, soo, keele, päritolu, usutunnistuse, poliitiliste või muude veendumuste, samuti varalise ja sotsiaalse seisundi või muude asjaolude tõttu on sotsiaaldemokraatidele vastuvõetamatu. Peame oluliseks, et Harjumaa omavalitsused töötaksid välja võrdsuspoliitika rakenduskavad.
- Toetame piirkonnapolitseainike võrgustiku tihendamist ning suuremat koostööd omavalitsuste ja kogukondade vahel.
- Edendame koostööd omavalitsuste ja Kaitseliidu vahel, et suurendada maakonnas turvalisust ning viia läbi erinevaid riigikaitseõppusi. Omavalitsused võiksid toetada Kaitseliidu instruktoreid koolitustasuga.
- Turvalisuse suurendamiseks toetame turvakaamerate paigaldamist Harjumaa suuremate asulate avalikesse kohtadesse.
- Arendame elanikkonnakaitset. Arvestades julgeolekuolukorda, peame oluliseks pommivarjendite rajamist ning hädasireenide paigaldamist Harjumaa suurematesse asulatesse.
- Hädaolukordadeks ja kriisideks on vaja koostada igas omavalitsuses selged hädaolukorra lahendamise (HOLP) plaanid, kus on määratletud iga kodaniku ja organisatsiooni roll kriisiga toimetulekul.
- Toetame vabatahtliku päästeüksuste loomist igasse valda ja piirkonda, sealhulgas püsielanikega väikesaartele.

Vahendid seisukohtade ja põhimõtete elluviimiseks

- Eesti maksusüsteemi tuleb muuta selliselt, et see tugevdaks läbi astmelise tulumaksu ja teiste maksumeetmete ennekõike keskklassi, soosiks väikeettevõtlust ning tagaks maksude parema laekumise.
- Toetame Euroopa Liidu algatust, et suured hargmaised ettevõtted peavad maksma tulumaksu riigis, kus teenitakse kasum. On vastuvõetamatu, et välismaised suurkorporatsioonid viivad teenitud kasumi riigile tulumaksu maksmata oma asukohariiki.
- Soodustame kohalike energiaallikate (nt biokütuse, vesinikuressurssi, tuule-, päikese- ja geotermiaenergia) laialdasemat kasutuselevõttu, et vähendada sõltuvust välismaistest energiaallikatest. Tulevikus saab Eesti teenida tulu taastuvenergia müügist.
- Soosime läbi haridus- ja ettevõtluspoliitika teadusmahukat majandust, mis keskendub ennekõike väärtusahela tulusamale osale, mitte allhangetele.
- Inimressursi parem kasutamine tagab paremad avalikud teenused, tugevama majanduse ja üldise turvatunde. Nii näiteks saame rakendada Ukraina sõjapõgenikke meie tervishoiuvaldkonna tööjõuvajaduse leevendamiseks. Eestis õppinud arstid peaksid enne välismaale tööle siirdumist töötama peale ülikooli lõpetamist vähemalt viis aastat koduriigis, vastasel korral peaksid nad hüvitama õppemaksu. Eestis antav haridus peaks olema praktilisem ning kutse- ja kõrgkoolides õpitavad erialad ja riigipoolne koolitustellimus peaksid olema enam kooskõlas Eesti ühiskonna vajadustega.

- Eesti tuleb senisest enam muuta Euroopa infotehnoloogia keskuseks, mis tooks meie riigile suuremat maksutulu. Selleks tuleb koolitada enam infotehnoloogia valdkonna eksperte (sealhulgas suurem riigipoolne koolitustellimus, hea õpikeskkond, varane huvi tekitamine robotika ja programmeerimise huviringides) ning pakkuda väljastpoolt Eestit tulevatele ekspertidele head ja turvalist elukeskkonda, kus omavalitsused koostöös ettevõtjatega aitavad neil meie ühiskonnas paremini kohaneda. Oluline on ühtlustada Euroopa Liidu seadusloomet andmekaitse- ja maksuküsimustes, et tugevdada Euroopa ühisturgu infotehnoloogia valdkonnas.
- Arvestades meie inimressursi vähesust, tuleb toetada tootmisprotsesside automatiseerimist.
- Kliimasoojenemine ning sellest tingitud mageveevarude vähenemine võib avada Eestile võimaluse teenida täiendavat tulu müües vett veepuudust kannatavatele riikidele.
- Soosime mahepõllumajandust ja mahetoodete kogu tarneahelaga tegelevate põllumajandusühistute teket, mis suurendaks põllumeeste sissetulekut ja ekspordivõimekust ning seega ka riigi maksutulu.
- Kaalume fosforiidi kaevandamist tänapäevase tehnoloogia abil, et leevendada ülemaailmset väetiste puudust ning teenida sellega Eesti riigile suurt tulu.